

BREXIT BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

15.12.2020/Zoom Meeting

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

İLYAS DOKUZUĞLU-HATEM GÜL GÜNERİ

UIB | AR-GE

BREXİT BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Brexit Bilgilendirme Toplantısı, Ticaret Bakan Yardımcısı Sn. Gonca Işık Yılmaz Batur başkanlığında 525 katılımcı ile 15.12.2020 tarihinde 14.00-16.00 saatleri arasında online olarak gerçekleştirildi.

Toplantıda, Sn. Batur, süreçle ilgili olarak İngiltere ile STA yapılması veya yapılmaması halinde süreçlere yönelik ön hazırlıkların yapıldığını, İngiltere ile yapacağımız STA'nın iyimser senaryoda 22.12.2020 tarihinde imzalanması durumunda, anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için iç onay sürecinin (TBMM onayının) en geç 3-4 hafta içinde tamamlanmasının mümkün görüldüğünü ancak artık olumsuz senaryonun daha ağır bastığını ifade etmiştir.

Toplantıya hâkim olan ana düşünce; "İngiltere ile olan ticari yapımızı olabildiğince korumak ancak bunu da uluslararası yükümlülüklerimizi dikkate alarak yapmak durumundayız" olarak şekillenmiştir.

Toplantıda Öne Çıkan Başlıklar

Olumsuz Senaryoya Göre

- AB ve İngiltere arasında anlaşmasız ayrılık ihtimali artık daha olası olup, hafta sonu yapılacak görüşmelerde de anlaşma sağlanması beklenmiyor. Anlaşmanın 1 Ocak öncesine yetişememe riski üzerine olumsuz senaryoya hazırlıklı olarak hareket edilmesi gereği ortaya çıkmıştır.
- Böylece 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren Avrupa Birliği ve İngiltere arasındaki ticaret DTÖ kuralları çerçevesinde devam edecek.
- Gümrük Birliği yükümlülüklerimiz kapsamında Avrupa Birliği ve İngiltere arasında bir STA akdedilmez ise ülkemizin İngiltere ile STA imzalaması mümkün görünmemektedir. Aksi bir tutum almamızın serbest ticaret ilkesine ve AB pazarını riske atacak bir adım olacağı görüldüğünden AB ve İngiltere sürecine paralel gitmemiz gerekliliği net olarak önümüzde.
Anlaşmasız ayrılık halinde İngiltere ile ülkemiz arasındaki dış ticaret DTÖ kuralları gereği karşılıklı olarak 3. ülke konumunda ilerleyecektir. İlave Gümrük Vergileri dâhil gümrük vergileri devreye giriyor. İngiltere'nin 31 Mayıs 2020 tarihinde ilan ettiği 1 Ocak 2021 den itibaren 3. Ülkeler için geçerli olacak gümrük vergileri ülkemiz için de tatbik edilecek. **İngiltere artık Gümrük Birliğinden ayrıldığı için ATR Dolaşım Belgesi kullanımı da sona erecek, tercihsiz ticaret kapsamında "Menşe Sahadetnamesi" kullanılacaktır. STA imzalanması durumunda Euro1 Menşe Sertifikası kullanımı gerçekleştirilebilecek. Eğer STA belirli bir dönem daha olmazsa menşe şahadetnamesi ile işlem yapılması gerekliliği var.**
- Menşe düzenlemelerine ilişkin mevzuat düzenlemelerini de yılbaşında devreye girecek şekilde hazırlanmaktadır.

- 1 Ocak 2021 sonrası yola çıkacak tüm ürünler yeni düzene tabi olacak. Ortaya çıkacak belirsizlikleri gidermek üzere, 1 Ocak 2021 den önce yola çıkmış olan ya da Türkiye de antrepoda olan eşyalar bu durumun tevsiki kaydıyla ATR Dolaşım Belgesi ile işlemleri mevzuatımıza eklenen bir geçici madde ile yapılabilecek. İngiltere ile 1 Ocak 2021 tarihinden önce yola çıkan mallar için düzenlenmiş olan ATR ve Euro1lerin 45 gün kabul edilmesi planlanmaktadır.
- Tüm hazırlıklara rağmen İngiltere tarafında sahada gümrükleme süreçlerinin uzayabileceği ve maliyetlerin de artabileceği konularda gündemde. Ciddi boyutlara varacak bir iş yükünden söz ediyoruz. İngiltere gümrüklerinin mevcut tecrübe ve altyapılarıyla çok hızlı bir şekilde çözülmesi mümkün görünmüyor. Bu zaman alacaktır. Özellikle İngiltere tarafındaki süreç ve sorunlar için Londra Ticaret Müşavirliği sürekli devrede olacaklar.
- Anlaşma sağlanmadığı durum için, İngiltere'ye mevcut otomotiv ihracatımızın %98'i gümrük vergilerine tabi olacak. Gümrük Vergileri %2-%16 arasında değişecek. Hatta bu sektörümüzde bir üründe gümrük vergisi oranı %18. Tekstil ve Hazır giyimde %12'yi bulacak gümrük vergileri uygulanacak. Tarım ürünleri ihracatımızın %91'i vergiye tabi olacak.
- Anlaşmasız ayrılık sonrasında İngiltere'nin uygulayacağı gümrük vergilerine <https://www.gov.uk/government/publications/temporary-rates-of-customs-duty-on-imports-after-eu-exit/mfn-and-tariff-quota-rates-of-customs-duty-on-imports-if-the-uk-leaves-the-eu-with-no-deal> linkinden ulaşılabilir.
- Ara anlaşma ile ilgili konunun mümkün olup olmayacağı hususu, belli uluslararası hukuk firmalarının görüşleri ile dile getirilmiş olmakla birlikte, AB ile anlaşmayı beklemeden yapılacak bir ara anlaşmada, AB gibi büyük bir pazarı ve Gümrük Birliği pazarını tehlikeye sokmamız olası. Nihayetinde İngiltere ile ticaretimiz önemli ama AB ile ticaretimiz bizim için daha önemli.
- AB ile yapılan temaslarda, AB, İngiltere ile tarafımızca ayrıca ve bağımsız bir serbest ticaret anlaşması imzalamasına net ve kesin bir dille karşı çıktı ve Gümrük Birliğinin tehlikeye gireceğini, böyle bir uygulamaya gitmemiz durumunda da çeşitli misillemelerin anında devreye gireceğini belirttiler. Aksi bir tutum almamızın serbest ticaret ilkesiyle çatıştığından ve AB pazarını riske atacak bir adım olacağı görüldüğünden AB ve İngiltere sürecine paralel gitmemiz gerekliliği net olarak önümüzde.

Olumlu Senaryoya Göre

- AB ve İngiltere anlaşmaya varması halinde Türkiye ve İngiltere arasında belirli bir mutabakat oluştu. Bu durumda 22 Aralık'ta iki ülke arasında bir STA imzalanabilir. Bu konuda ön hazırlıklar tamamlandı. Türkiye bu anlaşmaya tamamen hazır durumda. İmza sonrası Anayasamız gereği STA'nın Meclis'te onaylanması gerekecek. 3-4 haftada onay sürecinin tamamlanması beklenmektedir.
- İngiltere ile ticaretimizde ATR Dolaşım Belgesi kullanımı her halükarda 1 Ocak 2021 tarihinde sona eriyor. STA imzalarsak Euro 1 Menşe İspat Belgesi devreye girecek.
- AB ile anlaşma sağlarsa, İngiltere ile yapılacak STA ile Gümrük Birliği şartları devam edecek, sanayi ürünleri ticareti gümrük vergisine tabi olmayacak

- Kuzey İrlanda'da Gümrük Birliği şartları geçerli olmaya devam edecek. Kuzey İrlanda konusunda da AB düzenlemelerine paralel gerekli mevzuat hazırlığı yapıyoruz.
- 2020 yılı sonu ile Gümrük Birliği ile ilgili düzen sona erecek ve bu durumda kısa vadede ticaret erbabının işini zorlaştıracak ancak sahadaki durumu da bir noktada kabul etmemiz ve buna göre hızlı bir şekilde adaptasyonu sağlamamız gerekiyor. İngiltere'nin hazırlıkları ne kadar tamamladığı, sahadaki durumu ne kadar etkin yöneteceği hala belirsizliğini korumaktadır. İngiltere ile ilgili riskin yönetilmesi sürecinde herhangi bir mali destek ve teşvik söz konusu olmayacaktır. Dolayısıyla hem firmaların hem de kurumların kendi içlerinde gerekli hazırlıkları yapmış olmaları beklenmektedir.
- Gümrük Birliği modernizasyonu konusunda da AB ile müzakerelerimiz devam ediyor.
- Teknik düzenlemeler konusunda 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde, İngiltere, CE işaretini bir yıl süresince taniyacak. Bir yıldan sonra ise CE yerine kullanılacak sertifika UKCA olup, bu alan da AB ile müzakerelerin sonucuna bağlı alanlardan biri.
- İngiltere tarafı ile Yetkilendirilmiş yükümlülerin statüsü konusunda da temaslar devam ediyor. Kendileri bu konuya sıcak bakmakla beraber süreci henüz yeni yönettikleri için sistemi kurmak için belirli bir zamana ihtiyaç duyacaklarını, 2021 yılında da en kısa sürede anlaşma imzalanırsa da imzalanmasa da bu yetkilendirilmiş yükümlülerin karşılıklı tanınması konusunda anlaşma yapmayı planlıyoruz.

SORU-CEVAP

- **AB ve İngiltere arasında anlaşma olma ihtimali var mı?**

AB ile İngiltere arasındaki üst düzey temaslar henüz sonuç vermedi. Olması yönünde herkesin çaba sarf ettiği bilinmekte ancak 1 Ocak 2021 tarihine bu anlaşmanın imzasının yetişmesi çok yakın bir olasılık olarak görünmemektedir.

- **Geçiş sürecinin uzatılması imkânı var mı?**

İngiltere hükümeti kesin bir dille bu sürecin uzatılmayacağını açıkladı.

- **AB ve İngiltere arasında mal ticaretine yönelik geçici düzenleme ihtimali var mı?**

Bu amaçla yapılmış bir çalışmada bugün itibarıyla bulunmuyor.

- **Türkiye İngiltere anlaşmasına ilişkin gelişmeler nelerdir, STA imzalanması için net bir tarih var mı? Yürürlüğe girebileceği bir tarih öngörüsü var mı?**

Anlaşma hazır, metin hazır, AB ile paralel olması gereken metinler sebebiyle şu anda imzalayamıyor durumdayız. 22 Aralık tarihinde imzalanması için hazırlıklar devam ediyor. Ancak öncesinde AB ile bir anlaşma gerçekleşmezse 22 Aralıkta böyle bir imzanın atılması bizim için mümkün olmayacaktır. Anayasamız gereği anlaşmanın mutlaka meclisimizden geçmesi gerekiyor. Bu anlamda en az 3-4 haftalık bir süreye ihtiyaç olacağını öngörmek gerek.

- **Türkiye için AB den ayrı bir anlaşma yapılması mümkün olabilir mi?**

Bizim böyle bir anlaşmayı imzalamamız hem serbest dolaşım ilkesini hem de AB pazarını riske atacak bir adım olur. Mevcut yükümlülüklerimiz çerçevesinde hukuken de mümkün olmayan bir durum bu.

- **AB ile İngiltere arasında bir anlaşma olmaması halinde 1 Ocak 2021 de ticaret nasıl düzenlenecek?**

Tüm taraflar birbirleri için 3. Ülke haline gelecekler. Dolayısıyla tüm vergiler tahsil edilecek. Türkiye için İngiltere diğer ülkeler statüsünde değerlendirilecek, vergilendirme bu şekilde yapılacak. İngiltere de aynı şekilde Türkiye'yi böyle değerlendiriyor. Vergiler ile ilgili bilgilere www.gov.uk adresinden detaylı olarak ulaşılabilmektedir.

- **AB ile İngiltere arasında bir anlaşma olmaması halinde AB tarafı nasıl hazırlıklar yapmaktadır?**

AB Komisyonunun bu zamana kadarki yaptığı açıklamalar, komisyonun, İngiltere ile karşılıklı yarar sağlayacak bir anlaşmaya varmak için çaba gösterdiğini ancak hala 1 Ocakta anlaşmanın olup olmayacağını belirsizliğini koruduğu yönünde. Bu doğrultuda da 4 başlıkta mevzuat önerisi getiriyorlar;

1. Balıkçılık ürünlerinde AB ve İngiltere araçlarının tarafların sularına 31 Aralık 2020 den itibaren 31 Aralık 2021 tarihine kadar erişim sağlanması,
2. 6 aylık süre ile belirli hava hizmetlerinin sağlanmasını temin edecek bir mevzuat önerisi,
3. Ürünler için çeşitli güvenlik sertifikalarının AB hava taşıtlarında kesintisiz olarak kullanılmasına ilişkin bir öneri,
4. 6 ay süre ile karayolu nakliyesi ve karayolu yolcu taşımacılığına ilişkin mevzuat önerisi

- **ATR kullanımı söz konusu olacak mı?**

Eğer AB ile anlaşma imzalamaz ise, bizde doğal olarak imzalamayacağımız için menşe bazlı ticarete geçmiş olacağız. STA yürürlüğe girmesi halinde de İngiltere Gümrük Birliğinden çıktığı için ATR Dolaşım Belgesi değil Euro1 Menşe İspat Belgesi düzenleniyor olacak.

- **1 Ocak 2021 tarihinden önce yola çıkan eşyaların durumu ne olacak?**

Eşyanın 1 Ocak 2021 den önce yola çıktığının tevsiki kaydıyla bizim mevzuatımıza eklenecek geçici madde ile yoldaki ve antrepodaki ürünler için 45 gün işlemler yapılabilecek. Ancak 1 Ocak 2021 den sonra çıkacak eşya yeni duruma tabi olacak. İngiltere sürecinin işleyişine müdahale etme şansımız söz konusu değil ama sürecin İngiltere tarafındaki işleyişine dair sahada birtakım sıkıntılar yaşanması olası. Sahada yaşanan sıkıntılar için Gümrük Müşavirliklerimizi devreye sokun.

- **Ticaret Anlaşması imzalanması halinde durum nasıl şekillenecek?**

TR ve İngiltere arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının maddeleri, Gümrük Birliğinin devamı niteliğinde olacak ve sanayi ürünlerindeki gümrük vergileri 0 olacak. Diğer STA'larda olduğu gibi EURO 1 belgesi kullanılacak.

- **İngiltere transit rejimine uyum süreci hangi aşamada?**

Yakın zamana kadar belirsiz bir konuydu ancak İngiltere transit rejimine uyum sağlayacağını açıkladı. Dolayısıyla bu anlamda herhangi bir sıkıntımız kalmamış görünüyor.

- **İngiltere gümrükleme süreci ile ilgili daha net bilgiler elimizde mevcut mudur?**

www.Gov.uk adresinden Guidance and regulation bölümünde uygulanacak düzenlemeleri yazmışlardır.

- **Teknik düzenlemeler ile ilgili olarak 1 Ocak 2021 den itibaren geçerli olacak uygulamalar konusunda bir netlik sağlandı mı, CE işareti ve İngiltere'nin uygunluk değerlendirme işareti (UKCA) ile ilgili gelinen son nokta nedir?**

İngiltere 1 yıl daha CE işaretini tanımaya devam edecek. Sektörel bazlı karşılıklı tanımlar AB ile yapacakları anlaşma sonrasında netleşecek.

- **Sektörel teknik düzenlemelerde örneğin otomotiv sektörü için tip onay belgesi mutabakatı sağlandı mı?**

İngiltere Avrupa Ekonomik Komisyonu kurallarını kabul edeceğini açıkladı, dolayısıyla otomotiv için tip onay belgelerini de tanıyacaktır.

- **İngiltere'de ihracat kayıt numarası onayı nereden alınabilir?**

İngiltere'de yerleşik firmalar için İngiltere Maliye Bakanlığında alınabilen, TR yerleşik firmalar için gerekli olmayan bir husus bu.

- **Müzakerelerde çevre hükümleri nelerdir?**

Mevcut ticaret anlaşmamızda çevre hükmü bulunmuyor. Ama 2 yıl sonra yapılacak olan revizyon müzakerelerimiz olacak, çevrenin de kapsama alınacağını öngörüyoruz.

- **Kuzey İrlanda ile ticaret nasıl olacak?**

Kuzey İrlanda egemenlik olarak İngiltere'ye ticaret olarak AB Gümrük Bölgesine bağlılığını açıkladı. Bu anlamda Kuzey İrlanda Gümrük Birliği üyesi olarak muamele görecektir.

- **İngiltere ve AB anlaşırca otomatik taraf olamaz mıyız?**

Maalesef olamıyoruz. Çünkü AB üyesi değiliz. Gümrük Birliği üyesiyiz.

- **Eğer anlaşma sağlanmazsa konfeksiyon sektöründe vergi nasıl olacak?**

Sektörün tamamı vergiye tabi olacak, yeni vergi oranları da genellikle %12 civarında.

- **Eğer anlaşma sağlanmazsa otomotiv sektöründe vergi nasıl olacak?**

Otomotivde vergiler ise %2 ila %18 arasında değişiyor. En çok etkileyen kalemlerde %16.

- **Araçlarda emisyon gereklilikleri nasıl olacak?**

İngiltere Tip onaylarını kabul edeceğini duyurdu. TR, AB'nin emisyon gereklilikleri birkaç faz geriden takip ediyor. Yerli üreticiyi korumak amacından uygulama tarihlerini öteliyoruz. AB mevzuatının uyumlulaştırılması ve AB tip onayı verilebildiğini ve İngiltere'nin de kabul edeceğini, 2 sene için sorun olmayacağını söyleyebiliriz.

- **Hizmet ticareti ile ilgili gelişmeler nelerdir?**

Hizmet ticareti ve e-ticaret konusunu 2021 yılından sonra iki yıl içinde yapacağımız revizyonda gündeme alacağız.

- AB'ndeki şartlara bağlı STA anlaşması yapabilir konuma gelecek ya da gelemeyecek. Ancak İngiltere diğer ülkelerle bu anlaşmaları yapabilecek. İngiltere'nin anlaşma yapacağı diğer ülkeler ile ilgili gelişme var mı?

İngiltere, AB bünyesinde iken olan anlaşmalarının neredeyse tamamını yapmış durumda. Meksika ve TR ile birkaç ülke dışında, İngiltere, diğer ülkeler ile anlaşmasını yaptı.

- **Gümrük Birliğinde kotalı ürünlerin durumu ne olacak?**

İngiltere ile yeni rakamlar belirledik. AB içindeki oranları hesaplayarak İngiltere özelinde tarife rakamlarını belirledik. İngiltere serbest ticaret anlaşması ayrı olacak. İngiltere'ye özel kota olacak. AB içinde 100 lük bir kotamız var ise, 100 birim AB'de duruyor. İngiltere 17 gibi. Müzakerelerde Gümrük birliğine konu olmayan AKÇT ürünleri, tarım ürünleri gibi gruplarda konular tekrar masaya yatırılacak ve ayrıca müzakere edilecek.

İngiltere ile ilgili STA konusundaki her türlü soru ve görüşleriniz için;

sta@ticaret.gov.tr

İngiltere'de gümrük işlemlerinde ve sahada yaşanacak olası sorunlar için;

londra@ticaret.gov.tr

london@ticaret.gov.tr

Yerel telefon: 00 4420 7838 91 67 - 00 4420 7235 49 91

Adres:

Turkish Embassy Office of The Commercial Counsellor

43 Belgrave Square London SW1X 8PA

United Kingdom